

DOCUMENTELE COMPOZITORULUI ION RĂDULESCU (1918 – 1989)

Marius Gabriel NECULAE

THE DOCUMENTS OF THE COMPOSER ION RĂDULESCU (1918 – 1989)

Abstract

This paper aims to present the biography of the Romanian composer Ion (Ionel) Rădulescu, through the documents that are in the Ramnicu Sarat Municipal Museum's collection. Thus, we have 51 personal objects donated by Rădulescu's wife, Eugenia, on 16th of March 1999 (photos, documents, musical scores).

Ion Rădulescu was born in Ramnicu Sarat, on 5th of April 1918, and he followed primary and secondary school in the city. After graduation of the Conservatoire, he has remained in Bucharest as music teacher and became, in 1950 member of the Union of Composers from Romania. During his activity, he has written the music for over 100 songs, some of them dedicated to natal city.

He passed away on 8th of July 1989, in Bucharest, being buried in the cemetery of Ramnicu Sarat.

Keywords: composers, music, Ramnicu Sarat

Cuvinte cheie: compozitor, muzică, Râmnicu Sărat

Secția de Istoria culturii râmnicene a Muzeului Municipal Râmnicu Sărat a luat ființă în anul 1971¹, ca urmare a acumulării de fonduri documentare aparținând unor personalități ale urbei. În ultimii ani au fost publicate, parțial, documente din fondurile dedicate pictorului Petre Iorgulescu - Yor² și sopranei

¹ Despre istoricul muzeului, dezvoltarea colecțiilor și despre secții, se pot afla mai multe în: Sofia Robe, *Istoricul Muzeului Municipal Râmnicu-Sărat*, „Mousaios”, IX, Buzău, 2004, pp. 505 – 507, respectiv Marius Neculae, Roxana Vișan, *Muzeul Municipal Râmnicu Sărat – considerații asupra istoricului constituirii colecțiilor*, „Memoria Ingeniului”, IV, București, 2013, pp. 43 – 48.

² Neculae Marius, *Documentele lui Petre Iorgulescu - Yor*, Ed. Editgraph, Buzău, 2011.

Florica Cristoforeanu³, urmând a fi valorificate astfel și fondurile scriitorului Stelian Cucu⁴, savantului Traian Săvulescu (cel mai bogat), geologului Gheorghe Munteanu Murgoci și Ionel Lupescu.

Fondul descris mai jos, al compozitorului râmnicen Ion (Ionel) Rădulescu, a fost donat la 16 martie 1999, de către soția sa, Eugenia (n. 1925) și conține 51 de piese (documente, partituri, fotografii, discuri), având numerele de inventar de la 3365 la 2416.

Demersul nostru este dictat atât de necesitatea popularizării fondurilor deținute de muzeu, cât și de faptul că Ion Rădulescu este, azi, un compozitor uitat, cel puțin de marea masă a râmnicenilor, în contextul împlinirii, în aprilie 2018, a 100 de ani de la nașterea acestuia.

Ion Rădulescu⁵ s-a născut la Râmnicu Sărat, la 5 aprilie 1918, ca fiu al lui Pană (1873 – 1929) și Evdochia Rădulescu. Școala o urmează la Râmnicu Sărat, la Școala Primară nr. 2 (acum „Vasile Cristoforeanu”) și Liceul Comercial „Dr. C. Angelescu” (ce a funcționat, ca liceu, între 1936 și 1952). Urmează apoi cursurile Conservatorului din București.

Funcționează ca profesor de muzică, în București, la Școala Medie Mixtă nr. 8, devenită apoi Liceul de Filosofie – Istorie, nr. 2⁶, reușind să accedă, în septembrie 1950, în Uniunea Compozitorilor din România.

Carierea de muzician o începe încă din liceu, cântând într-o formație și compunând muzica pentru teatrul de revistă „*Voi sunteți urmașii Romei?*”, realizat de Victor Dimitriu și Ion Măgărdiceanu, la Râmnicu Sărat, în 1940.

De-a lungul carierei de compozitor a compus peste 100 de piese (romanțe, muzică ușoară, corală pentru elevi, muncitori și soldați), având colaborări cu textieri ca: George Mihalache, Florin Mugur, Constantin Cârjan, Liliana Delescu, Adolf Braunstein, Aurel Storin, Mihai Negulescu, George Căndea, dar și râmnicenii Victor Dimitriu, Stelian Cucu și Matincă Costea. A compus cântece pentru interpreți ca: Dorina Drăghici, Maria Sereea, Doina

³ Idem, *Soprana Florica Cristoforeanu – fericirea firească de a fi pe scenă*, în „Journal of Romanian Linguistic and Culture”, <http://limbaromana.org>, nr. 3, martie 2015.

⁴ Se speră publicarea documentelor în anul 2018, în cadrul unui volum.

⁵ Pentru refacerea biografiei compozitorului am apelat, pe lângă fondul documentar deținut de Muzeu, la Valeriu Nicolescu, Gheorghe Petcu, *Buzău – Râmnicu Sărat: oameni de ieri, oameni de azi*, vol. I, Ed. Alpha MDN, Buzău, 1999, pp. 464 – 465; Valeriu Nicolescu, *Un colț de Țară Românească – Județul Slam Râmnic*, vol. VI (personalități), Ed. Editgraph, Buzău, 2015, pp. 316 – 317; Matincă Costea, *Nostalgii râmnicene*, Ed. Rafet, Râmnicu Sărat, 2003, pp. 51 – 52; Gheorghe Buzăianu, *Râmnicu Sărat, de ieri și de azi*, Ed. CDD, Buzău, 2000, p. 47; precum și informații primite personal de la domnia Matincă Costea și Sorin Cîrjan, cărora le mulțumim și pe această cale. Facem mențiunea că, în urma cercetării fondului documentar și a discuțiilor cu persoanele care l-au cunoscut, nu am identificat date biografice deosebite față de biografiile anterioare.

⁶ Azi Colegiul Național „Emil Racoviță”.

Badea, Adriana Codreanu, Radu Voinescu, Marina Voica, Jean Păunescu, participând cu creațiile sale și la Festivalul Național de Muzică Ușoară Mamaia. A fost de două ori membru al juriului Festivalului de Muzică Ușoară „Cântecul Orașului”, Râmnicu Sărat.

Dintre piesele mai cunoscute: „*Orașul meu provincial*” (piesă dedicată Râmnicului, care se află gravată și pe piatra de mormânt), „*Nu te uit, buna mea învățătoare*”, „*E primul nostru vals*”, „*Orașul meu cu trandafiri*”.

A murit la București, la 8 iulie 1989, fiind înmormântat, alături de părinți, în cimitirul din orașul natal (parcela „G”).

Prezentarea fondului documentar, pe lângă obiectivele urmărite, de a rememora amintirea compozitorului și de a promova patrimoniul deținut de muzeul râmnician, aduce contribuții la cunoașterea istoriei muzicii românești - prin partituri, discuri și afișe - prezentând și aspecte de istorie locală, prin fotografii și documente.

Fond documentar Ion Rădulescu, Secția de Istoria culturii râmnicene:

Fotografie alb - negru, Ion Rădulescu, bust, în profil spre dreapta, în dreapta jos: „FOTO-MANDEL/ R. SĂRAT”. Cartelată pe spate (tipărit) în două, la mijloc linie ce desparte cele două părți avem „mimosa”. În stânga sus, scris de mână, cu cerneală albastră: „August. 1935”, iar mai jos avem ștampila de culoare neagră „FOTO-MANDEL/ R. SĂRAT”. 13,5 x 8,5 cm, inv. 3365.

Fotografie alb - negru, în care apar 19 personaje, în centru fiind cinci persoane, care formează o orchestră: flaut, vioară, tobe, vioară, contrabas (de la stânga spre dreapta). Pe spate, sus, scris de mână, cu cerneală neagră: „Fotografie cu orchestra, la 26. III. 1936/ Ionel/ An III Comerț/ Sup./ R. Sărat”. Dedesubt avem ștampila rotundă, de culoare neagră: „Copiat la Foto - DANIEL/ R. Sărat”. 8,4 x 5,8 cm, inv. 3366.

Fotografie alb - negru, în care apar elevi și profesori, așezați pe opt rânduri în fața Liceului Comercial. Pe spate, stânga sus, scris de mână cu cerneală albastră „10. Mai 1936” și dedesubt, cu cerneală neagră „Ionel/ an III, Comerț Sup.”, jos fiind ștampila rotundă, de culoare neagră: „Copiat la Foto - DANIEL/ R. Sărat”. 8,7 x 5,5 cm, inv. 3367.

Fotografie alb - negru, în care apar șapte elevi într-o sală de clasă, așezați în bănci. Pe spate, sus, scris de mână, cu cerneală neagră: „... o singură clipă în viața/ fugară.../ 25.V.937/ cls. 8”. 8,4 x 6,5 cm, inv. 3368.

Fotografie alb – negru, în care apar 17 elevi, probabil pe holul Liceului Comercial. Pe spate, sus, scris de mână, cu cerneală neagră: „Spre readucere aminte/ când voi fi bătrân!/ Ionel P. Rădulescu/ cls. 8a, Lic. Dr. Ang./ 25.V.1937”. 8,5 x 6,5 cm, inv. 3369.

Fotografie alb – negru, în care apar 17 elevi, dispuși pe patru rânduri, cu profesorul în centru. Pe spate, sus, scris de mână, cu cerneală neagră: „Un semn al trecutului/ Ion P. Rădulescu/ cl. 8/ 25.V.1937”. 8,6 x 5,6 cm, inv. 3370.

Fotografie alb – negru, în care apar 22 de persoane (elevi și profesori), pe treptele Liceului Comercial. Pe spate, scris de mână, cu cerneală neagră: „Din vremea când am fost/ elev, în cls. VIII, Liceul/ Dr. Angelescu/ Ionel P. Rădulescu/ 27.V.1937”. 8,6 x 5,6 cm, inv. 3371.

Fotografie alb – negru, Ion Rădulescu, bust, din față. Pe spate avem ștampila dreptunghiulară, de culoare roșie: „Foto – Studio/ G. I. HANSA/ Str. Victoriei 142/ R. - Sărat”, sub ștampilă, scris de mână, cu cerneală neagră: „Fotografiat cu ocazia/ primului bacalaure/ at comercial/ Ion. P. Rădulescu/ abs. Lic. Comercial/ 23 Iunie 1937”. 7,7 x 5,8 cm, inv. 3372.

Fotografie alb – negru, Ion Rădulescu, bust, din față, ușor spre stânga jos: „Barta Studio/ București”. Pe spate, scris de mână, cu cerneală albastră: „1954”. 8,8 x 5,5 cm, inv. 3373.

Fotografie alb – negru, Ion Rădulescu, îmbrăcat în palton și cu pălărie pe cap, în picioare, în fața casei părintești (str. Sihlelor). Pe spate, scris de mână, cu cerneală albastră: „CASA PĂRINTEASCĂ/ RM. SĂRAT/ -1950-”. 8,6 x 5,4 cm, inv. 3374.

Fotografie alb – negru, repetiție în parcul „23 August”⁷. Pe spate, scris de mână, cu cerneală albastră: „Iunie 1958, în Parcul/ 23 August, la o repetiție gene-/ rală cu corul Șc. 8 Medii/ de pionieri și școlari/ Prof. I. Rădulescu cu/ corepetitor/ Ioviță Romeo”. 8,5 x 5,5 cm, inv. 3375.

Fotografie alb – negru, Ion Rădulescu, dirijând un cor școlar pe o scenă. Pe spate, scris de mână, cu cerneală albastră: „martie 1962/ serbare școlară”. 8,5 x 5,7 cm, inv. 3376.

⁷ Denumit apoi „Parcul Național”, acum „Lia Manoliu”, sectorul 2, București.

Carnet de membru „Uniunea Compozitorilor”, 9 x 7 cm, tipărit, scris de mână, șampilat, copertat cu negru. În interior, pe prima filă, în centru, avem fotografia lui Ion Rădulescu, vizată cu ștampila rotundă, de culoare roșie: „UNIUNEA COMPOZITORILOR DIN R.P.R./ Serv/CADRE”. Jos, semnătura posesorului, cu cerneală albastră [*I. Rădulescu*]. Pe fila a doua: „CARTE DE MEMBRU/ Nr. 306/ Tov. *Rădulescu Ion*/ este membru al Uniunii Compozitorilor din R.P.R./ Președinte, [semnat, indescifrabil, cu cerneală neagră]/ Secretar, [semnat, indescifrabil, cu cerneală albastră]/ București, 18.IX.1950”. Inv. 3377.

Legitimăție de profesor, 9,3 x 6,5 cm, tipărit, scris de mână șampilat, copertat cu roșu. În interior, pe prima filă: „CONSILIUL POPULAR AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI/ INSPECTORATUL ȘCOLAR/ NR. 6028/ Tov. *RĂDULESCU IONEL*/ Funcția *PROFESOR*/ Unitatea *LIC. FILOL. – ISTORIE/ NR. 2/ BUCUREȘTI* [scris de mână, cu culoare maro]/ Semnătura titularului/ *Ion Rădulescu* [scris de mână, cu cerneală albastră]”, în stânga jos avem fotografia titularului (alb – negru), peste care avem ștampila de culoare roșie a Inspectoratului Școlar. Pe fila a doua avem șase rubrici pentru vizele anuale ale inspectorilor școlari: 1977/1978 – 1982/1983, fiind vizată doar prima rubrică cu aceeași ștampilă și semnătură cu cerneală albastră. Inv. 3378.

Adeverință nr. PP 6747, din 22.07.1978, emisă de către Ministerul Apărării Naționale, Consiliul Politic Superior, prin care i se mulțumește lui Ion Rădulescu pentru „participarea la Concursul de creație de cântece ostășești «Te apăr și te cânt, patria mea», Ed. A IV-a, 1978”. Antet tipărit, dactilografiat, semnată, jos, cu cerneală albastră (General – maior Victor Voichiță), peste care se află ștampila rotundă, cu cerneală roșie a Consiliului Politic Superior din M.Ap.N. 20,5 x 15 cm, inv. 3380.

Disc vinil „Electrecord” (EDC 829), 18,3 x 18,3 cm, diametru 17,7 cm. Poz. 2 „*E primul nostru vals*”, muzica Ion Rădulescu, text George Mihalache, interpret Maria Sereea. Inv. 3415.

Disc vinil „Electrecord” (EPC 588), 18,5 x 18,5 cm, diametru 17,7 cm. Poz. 1 „*Romanța primei iubiri*”, muzica Ion Rădulescu, text Florin Mugur, interpretează Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii, dirijor Radu Voinescu, voce Nicu Stoenescu. Inv. 3382.

Disc vinil „Electrecord” (EXC 10.012), 18 x 18 cm, diametru 17,7 cm. Poz. 1 „*Țara mea, grădina mea*”, muzica Ion Rădulescu, text T. Balș,

interpretează Corul de copii al Radioteleviziunii, dirijor Ion Vanica, la pian Martha Joja. Inv. 3381.

Disc vinil „Electrecord”, 31,2 x 31,2 cm, diametru 29,9 cm. „*De la o melodie... la alta*” (6), poz. 10 „*Fără să știi*” (2,54 m), muzica Ion Rădulescu, text Aurel Storin, interpret Doina Badea. Inv. 3384.

Disc vinil „Electrecord”, diametru 25 cm. „*Romanțe*”, poz. 4, „*De ochii tăi*”, muzica Ion Rădulescu, text N. Grănescu, interpret Radu Voinescu. Inv. 3388.

Disc vinil „Electrecord”, diametru 29,9 cm. „*Prietena mea romanța*”, poz. 8, „*Dar tânăr n-ai să mai fii niciodată*”, muzica Ion Rădulescu, text Stelian Cucu, interpret Adriana Codreanu. Inv. 3387.

Disc vinil „Electrecord” (EDE 1187), „*De la o melodie... la alta*” (4), poz. 10, „*Nu-i un vis*” (3.00. min), muzica Ion Rădulescu, text Constantin Cîrjan, interpretează Marina Voica. Inv. 3383.

Disc vinil „Electrecord” (EDE 0808), „*De la o melodie... la alta*” (1), poz. 12, „*Nu te uit, buna mea învățătoare*”, muzica Ion Rădulescu, text Constantin Cîrjan, interpret Jean Păunescu. Inv. 3385.

Disc vinil „Electrecord”, „*Cântați cu noi*” (cântece pionierești), poz. 6, „*Tineri șoimi ai României*”, muzica Ion Rădulescu, text Mihai Negulescu. Inv. 3386.

Două benzi de magnetofon (AGFA și ORWO) – cântece de Ion Rădulescu. Inv. 3389 și 3390.

Două partituri, „*Dacă-i bal, să fie bal!*”, 4 pagini, 25 x 18,5 cm. Inv. 3412 și 3413.

Culegere de muzică ușoară: „*O țară numită România*”, București, 1981, 65 p. (la pp. 58 – 61: „*Orașul meu cu trandafiri*”, muzica Ion Rădulescu, text Matincă Costea), 27,4 x 19,4 cm. Inv. 3409, inv. 3410.

Două partituri, Ion Rădulescu, „*Romanțe*”, Ed. Muzicală, 1987, 14 p., 29 x 21 cm: „*Măicuța mea*” (pp. 2 – 5), „*Romanța primei iubiri*” (pp. 6 – 10), „*La casa-n care m-am născut*”, pp. 10 – 13. Inv. 3405 și 3406.

Partituri, Ion Rădulescu, „*Muzică ușoară*”, Ed. Muzicală, 10 p., 29 x 21 cm: „*Nu te uit, buna mea învățătoare*” (pp. 1 – 2), „*E primul nostru vals*” (pp. 2 – 5), „*Oare cine bate?*” (pp. 5 – 6), „*Lacrimă de dor*” (pp. 7 – 8), „*Scrisori de demul*” (pp. 8 – 9). Inv. 3401 și 3402; 3405 și 3406.

Partituri, Ion Rădulescu, „*Romanțe*”, Ed. Muzicală, 12 p., 29 x 21 cm: „*Vis de adolescent*” (pp. 2 – 5), „*Albumul uitat...*” (pp. 5 – 8), „*Frunze cad...*” (pp. 9 – 11). Inv. 3403 și 3404.

Partituri, Ion Rădulescu, „*Romanțe*”, Ed. Muzicală, 12 p., 29 x 21 cm: „*De ochii tăi...*” (pp. 2 – 5), „*Orașul meu provincial*” (pp. 5 – 9), „*Dar, tânăr n-ai să mai fii niciodată*” (pp. 9 – 12). Inv. 3407 și 3408.

Partitură, Ion Rădulescu (muzica), Adolf Braunstein (versuri), „*Cântec pentru tineretul din tipografie: solo, cor mixt și pian*”, Ed. de Stat pentru Literatură și artă, 8 p., 29 x 21 cm. Inv. 3414.

Partitură, „*Nu mă uita! (tango)*”, Liliana Delescu (text), Ionel Rădulescu (muzică), Societatea Română de Editură, lei 60, 4 p., 32,5 x 23,8 cm. Inv. 3397.

Partitură, „*Dar tu mă urmărești mereu... (tango)*”, George Căndea și Ionel Rădulescu (text), Ionel Rădulescu (muzică), Societatea Română de Editură, lei 80, 4 p., 32,5 x 23,8 cm. Inv. 3395.

Partitură, „*Plângi vioară la urechea mea! (tango)*”, Toma Paraschivescu (text), Ionel Rădulescu (muzică), Ed. Armonia, București, 4 p., 32,5 x 25 cm. Inv. 3396.

Partitură, „*Păcat că ești așa frumoasă... (tango)*”, Victor Dimitriu (text), Ionel Rădulescu (muzică), Cristian Vasile (interpret), Ed. Muzicală „Ștefan Kirițescu”, lei 60, 4 p., 32,5 x 23,8 cm. Inv. 3392, 3393 și 3394.

Partitură, manuscris, 4 p., „*Mândră, când plecai din sat: cântec în stil popular*”, Tiberiu Utan (versuri), Ion Rădulescu (muzică), 33 x 24,2 cm. Inv. 3391.

Partitură, manuscris, 4 p., „*Mecanicul*”, Crișan Constantinescu (versuri), Ion Rădulescu (muzică), 33 x 24,2 cm. Inv. 3411.

Afiș concert: „*Te cântăm, frumoasă Românie!*”, 26 noiembrie 1978, ora 11, 100 x 70 cm, tipărit (cerneală albastră și roșie), 26 rânduri. Inv. 3399.

Afiș spectacol: „*Voi sunteți urmașii Romei?*”, de Victor Dimitriu și Ion Măgârdiceanu, muzica Ion Rădulescu, vineri 13 martie 1940, tuș negru, manual, 55,5 x 45 cm. Inv. 3400.

Afiș: „*Concursul Național de creație și interpretare de muzică ușoară românească*” (Mamaia), 22 – 25 iulie 1971, 100 x 70 cm, tipărit (cerneală albastră și roșie). Inv. 3398.

Diapazon din oțel, 11,8 x 1,3 cm, inv. 3379.

Baghetă din lemn, 30 cm, inv. 3416.

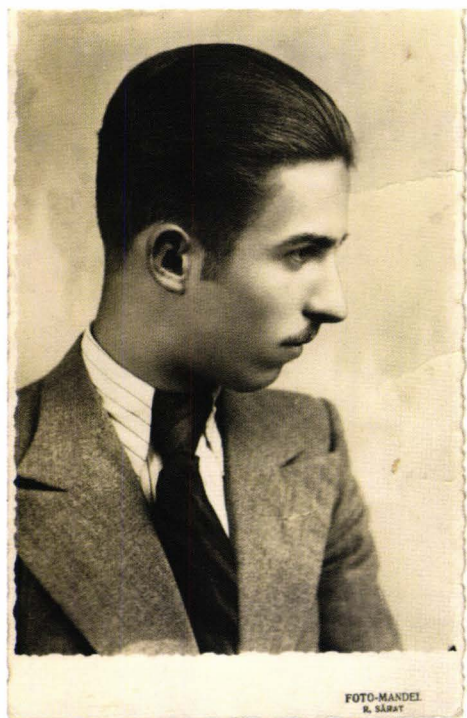

Fig. 1. Ion Rădulescu, 1935

Fig. 2. Ion Rădulescu, la casa părintească din Râmnicu Sărat, 1950

Fig. 3. Afișul spectacolului „Voi sunteți urmașii Romei?”, 1940

Fig. 4. Carnet de membru al Uniunii Compozitorilor

Fig. 5. Bagheta și diapazonul compozitorului

Fig. 6. Partitura „Romante”

Fig. 7. Disc, inv. 3415

Fig. 8. Mormântul compozitorului